

מאי 2004 / אב תשס"ד

סדר היום של המו"מ הישראלי-פלסטיני על מצב הקבע

מכון ראות – תוצר מדיניות

תמצית

הנחת היסוד של מסמך זה היא כי סדר יום של מו"מ ותכולתו עשויים להשפיע על תוצאותיו. לאור הנחה זו, מוצע לבחון מחדש את סדר היום של המו"מ בין ישראל לפלסטינים על מצב הקבע.

הסוגיות המרכיבות את סדר היום של המו"מ בין ישראל לפלסטינים על מצב הקבע – גבולות, פליטים, ירושלים וסידורי ביטחון – התהווו על בסיס הסוגיות שזוהו עוד ב-1949 כתוצאה ממלחמת 1948. סדר יום זה, בהתאמות ותוספות, היווה את הבסיס לתהליך המדיני בין ישראל לפלסטינים עד למו"מ להסכם הקבע בין השנים 1999-2001.

עם השנים, חלק מהנחות היסוד של סדר יום זה הפכו לבלתי רלבנטיות. בראש ובראשונה, בשנת 1949 לא הייתה נציגות פלסטינית עצמאית ולגיטימית. כמו-כן, ישראל והפלסטינים סירבו להכיר האחד בזכות הצד השני למדינה. כיום, הקמת מדינה פלסטינית עצמאית (להלן – פלסטין) לצד ישראל היא עמוד התווך של מצב הקבע.

לפיכך, מוצע לשקול סדר יום חלופי למו"מ על מצב הקבע. ההגיון המארגן החלופי המוצע נוגע להבטחת יציבות היחסים בין מדינת ישראל לפלסטין במצב הקבע.

ניתוח מערכתי ראשוני מצביע על כך שבמצב הקבע היחסים בין ישראל לפלסטין יעוצבו באמצעות ארבעה מכלולים של סוגיות: מכלול "נושאים היסטוריים" המתייחס לסוגיות שהניעו את הסכסוך ההסטורי; מכלול "נושאים חודרים" המתייחס לחדירות של ישראל ופלסטין האחת למרחב הריבוני והפונקציונלי של השניה; מכלול "נושאי ביטחון-אישי ותנועה" המתייחס ללוחמה בטרור, תנועת אנשים סחורות ושרותים ואכיפת החוק; ומכלול "נושאים שוטפים" המתייחס לנושאים בהם יחסי ישראל-פלסטין אינם שונים עקרונית ממערכת היחסים בין כל שתי מדינות.

לאור ניתוח זה, מוצע לעצב את סדר היום של המשא ומתן על הסדר הקבע על בסיס ארבעה מכלולים אלה. מטרת סדר היום המוצע היא להסיט את תשומת הלב של הנושאים ונותנים ומקבלי ההחלטות מפתרון הסכסוך של 1948 לעיצוב מצב קבע יציב. לסדר היום המוצע שני יתרונות נוספים: הוא מפחית את האיום של "הכל או כלום" הטמון בסדר היום הנוכחי ומניח את התשתית המוסדית למצב הקבע.

לבסוף, יש לציין, ששינוי סדר היום של המו"מ עלול להיתקל בהתנגדות. מהלך ישראלי מסוג זה עלול לחייב היערכות פנימית ומאמץ מדיני מול צדדים שלישיים.

סדר היום של המו"מ הישראלי-פלסטיני על מצב הקבע

מכון ראות – תוצר מדיניות

מושגים ומונחים של מכון ראות מודגשים במסמך.
להרחבה, ר' www.reut-institute.org תחת "פירסומים".

תודות

מכון ראות מבקש להודות ל:
עו"ד גלעד שר – ראש לשכת ראש הממשלה וראש צוות המו"מ (01-1999).
מוטי קריסטל – חוקר סכסוכים; סגן ראש מנהלת המו"מ במשרד ראש הממשלה (01-1999).
אהוד ער – לשעבר עוזר היועץ המדיני לראש הממשלה (01-1999).

תכולה

1. מסמך זה מתמקד בסוגיית סדר היום של המו"מ הישראלי-פלסטיני על "מצב הקבע" (להלן "סדר היום").
2. סדר יום המו"מ מתבסס על טיפולוגיה של הנושאים העומדים על סדר היום. המונח טיפולוגיה משמעו: "תורת מיון נושאים בתחום מסוים עפ"י טיפוסים או קטיגוריות"¹.
3. טיפולוגיה של סוגיות המו"מ, וסדר היום המתבסס עליה, הינה מרכיב אחד מיני רבים הכלולים בתחום האקדמי העוסק בהיבטים מבניים של מו"מ. תחום זה כולל, בנוסף, סוגיות כגון עיצוב התהליך או מנגנוני קבלת ההחלטות. יחד עם זאת, נראה כי המחקר התיאורטי אקדמי טרם מוצה בכל הנוגע ליכולות השפעתה של טיפולוגיה מסוג זה על תוצאות המו"מ.
4. מסמך זה הוא "תוצר מדיניות" של מכון ראות. מטרתו היא ליצור שיח סביב נושא סדר היום של המו"מ עם הפלסטינים על מצב הקבע. הטענה היא כי קיים ערך ליצירת שיח זה משום שסדר יום שונה עשוי להשפיע על תוצאות המו"מ, קרי על היציבות של מערכת היחסים הישראלית-פלסטינית בעתיד.

מבנה המסמך

5. מסמך זה מורכב מארבעה חלקים:
 - **רקע לסדר היום הנוכחי** – תיאור היסטורי של התגבשות הטיפולוגיה הנוכחית;

¹ מילון וובסטר – <http://www.m-w.com/cgi-bin/dictionary?book=Dictionary&va=typology>

- **אתגרים בניהול מו"מ מורכב;**
- **סדר יום חלופי – הצגת מודל ליחסים העתידיים בין ישראל לפלסטין במצב הקבע והצעה לסדר יום חלופי;**
- **סיכום.**

סדר היום הנוכחי – רקע היסטורי

6. **"טיפולוגיה של הנושאים למו"מ"** מתייחס לסיווג נושאי המו"מ העומדים על הפרק וכנגזרת מכך, לקבוצות העבודה, אשר נוצרו על מנת לדון בנושאים אלה. כך לדוגמה, הטיפולוגיה הנוכחית "תורגמה" ב"**פסגת קמפ-דיוויד 2000**" (7/00) לכלל קבוצות העבודה הבאות: טריטוריה (ומשטר גבול), התנחלויות, פליטים, ביטחון, ירושלים, מים, כלכלה ועניינים אזרחיים.²
7. ניתן לטעון כי הטיפולוגיה הנוכחית הינה תוצאה של "דפוס חשיבה", אשר נוצר בעקבות מלחמת 1948. שורשיה נטועים ב"**וועידת לוזאן**" (5/49), אשר קבעה את סוגיות הטרטוריה, פליטים ומעמד ירושלים כנושאים העיקריים בהם יש לדון על מנת לפתור את הסכסוך הישראלי-ערבי. טיפולוגיה זו אומצה והורחבה ב"**החלטות מועצת הביטחון של האו"ם 242 ו-338**" (11/67, 10/73, בהתאמה), "**הסכמי קמפ-דיוויד 1978**" (9/78), "**ועידת מדריד**" (10/91), וב"**תהליך אוסלו**" עד ל"**שיחות טאבה**" (9/93-1/01), כמו גם ביזמות חוץ ממשלתיות כגון "**יוזמת ז'נבה**" (10/03).
8. טיפולוגיה זו עוצבה בתקופה בה שררו מספר הנחות יסוד גלויות ביחס למו"מ:
- א. **התייחסות לסכסוך כאל "ישראלי-ערבי" יותר מאשר "ישראלי-פלסטיני"** – הצדדים למלחמת 1948 כללו, מחד, את מדינות ערב ותושביה הפלסטינים של פלסטינה-א", ומאידך, את מדינת ישראל. משתתפיה העיקריים של וועידת לוזאן (5/49) כללו את מדינות ערב וישראל כאשר הפלסטינים לא יוצגו באופן עצמאי;
 - ב. **לא למדינה פלסטינית** – לא הייתה הסכמה אודות הנהגה פלסטינית מקובלת ולגיטימית אשר יכלה לשאת ולתת בשם העם הפלסטיני על הקמתה של מדינה;
 - ג. **מו"מ בין מדינות** – הסכסוך יושב באמצעות מו"מ בין מדינות – ישראל, ירדן ומצרים;
 - ד. **פתרון סכסוך העבר** – הטיפולוגיה הנוכחית מתייחסת בעיקר לנושאים אשר היוו את מושא הסכסוך מאז 1948, קרי, טריטוריה, פליטים וירושלים מבלי לכלול סוגיות הנוגעות לעיצוב עתיד היחסים בין ישראל לפלסטין.
9. עם הזמן, התגבשו הנחות אלו לכלל "דפוס חשיבה". ואולם, במשך השנים, נפער "פער רלבנטיות"³ בין דפוס החשיבה הנזכר לעיל לבין המציאות המשתנה:
- א. **התייחסות לסכסוך כאל "ישראלי-פלסטיני יותר מאשר "ישראלי-ערבי"** – כיום, בשונה מ-49-1948, הסכסוך הישראלי-פלסטיני הוא המושא העיקרי למו"מ זאת לאחר השגתם של הסכמי שלום עם מצרים וירדן;

² ר' שר גלעד, **במרחק נגיעה – המו"מ לשלום 1999-2001: עדות**, תל-אביב: משכל, 2001, עמ' 161, 168.

³ המושג "דפוס חשיבה" (mindset) משמעו היגיון מארגן המשמש לניתוח ותיעודף מידע. המושג "פער רלבנטיות" מתייחס לפער בין "דפוס החשיבה" לבין המציאות. שני המושגים קשורים למושג "**הפתעה בסיסית**" ונטבעו ע"ד ד"ר צבי לניר.

ב. **כן למדינה פלסטינית** – **ב"ועידת רבאט"** (10/74) הכירו מדינות ערב ב"**אש"ף**" כנציג הלגיטימי היחידי של העם הפלסטיני, כאשר בשנת 1993, הצטרפה ישראל למעגל ההכרה. על בסיס הכרה זו ניהלה ישראל מו"מ על "**הסכם הקבע**" בשנים 1999-00 כאשר סוגיית הקמת המדינה הפלסטינית עמדה במרכז המו"מ הישראלי-פלסטיני;

ג. **מו"מ בין ישראל לבין ארגון א-מדינתי (אש"ף)** – המו"מ בין ישראל לפלסטינים אופיין ב-א-סימטריות במובן זה שישאל נשאה ונתנה עם אש"ף – ישות לא-ממשלתית וא-מדינתית – על הקמתה של מדינה פלסטינית;

ד. **מפתרון סכסוך העבר לעיצוב העתיד** – הטיפולוגיה הנוכחית גורמת לכך שנושאים צופי פני עתיד שזורים עם פתרון הנושאים התלויים ועומדים מאז 1948 ולכן נדחקים לקרן זווית. עיצוב מצב הקבע מחייב מתן עדיפות לנושאים צופי פני עתיד.

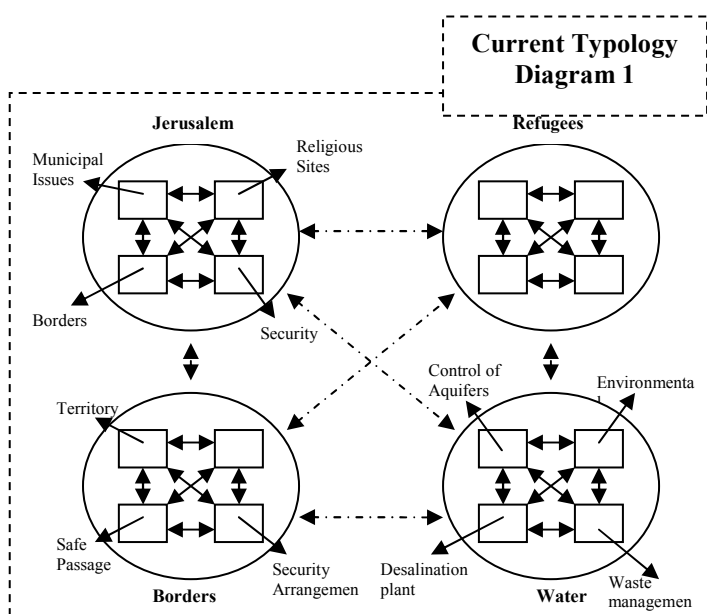
אתגרים לניהול המו"מ

10. מוסדות וארגונים בירוקרטיים, כמו-גם תבניות התנהלות לא-פורמליות, נוטים להנציח עצמם⁴ (to stick) מעבר לתוחלת החיים של המטרה המקורית שעמדה בבסיס היווצרותם. הנצחה זו מקבעת הסדרים, יוצרת קשיחויות, חוסמת יצירתיות ומצמצמת אפשרויות להיערכות מחדש לנוכח המציאות המשתנה.

11. משאים ומתנים מורכבים כוללים מספר רב של ערוצים, עוסקים בסוגיות רבות באמצעות מספר קבוצות עבודה הפועלות במקביל ומייצגות סוכנויות בירוקרטיות שונות.

12. במו"מ מורכב, תפקיד ראש צוות המו"מ – Chief Negotiator – הוא להגיע לתוצאה אופטימלית בראיה מערכתית כוללת. עם זאת, ברמת קבוצת העבודה, קיימת נטייה להגיע להסכם אשר מבטא היגיון מערכתי פנימי של קבוצת העבודה ולא היגיון מערכתי ברמת ראש צוות המו"מ. יתרה מכך, לאחר שנוצרו, קבוצות עבודה אלו, על הסדריהן, נוטות להנציח עצמן. תופעה זו מקשה על ראש צוות המו"מ להגיע לתוצאה אופטימלית בראיה מערכתית כוללת.

13. סדר היום של המו"מ מהווה בסיס לחלוקה לקבוצות עבודה. לפיכך, הרכב קבוצות העבודה, המבנה והמנדט שלהן משפיע על תוצאות המו"מ.

תופעה זו חולשת על מספר דיסיפלינות. להרחבה אודות תופעה זו בתחום היחסים הבינ"ל, ראה:

G. John Ikenberry, **Institutions, Strategic Restraint, and the Rebuilding of Order after Major Wars**, Princeton: Princeton University Press: 2000; Regarding the European welfare state see: Paul Pierson (Ed.) **The New Politics of the Welfare State**, Oxford: Oxford University Press, 2001.

14. תרשים 5¹ מדגים את סדר היום הנוכחי. לדוגמה, קבוצת העבודה בנושא ירושלים תיטה לבחון חלופות תוך-קבוצתיות (חיצים שלמים) כגון נושאים מוניציפליים או מקומות קדושים, זאת במקום לבחון חלופות בין-קבוצתיות (חיצים מקווקוים).

סדר יום חלופי המבוסס על מודל יחסי מדינה למדינה עתידיים

15. במסמך זה מוצע סדר יום חלופי למו"מ הישראלי-פלסטיני, בעל היגיון מארגן המוכון להבטחת יציבות היחסים בין ישראל ופלסטין במצב הקבע יותר מאשר הניסיון ליישב את מחלוקת העבר.

16. ניתוח עתיד מערכת היחסים בין ישראל לפלסטין במצב הקבע, חושף כי היחסים עשויים להתעצב באמצעות ארבעה מכלולים של סוגיות:

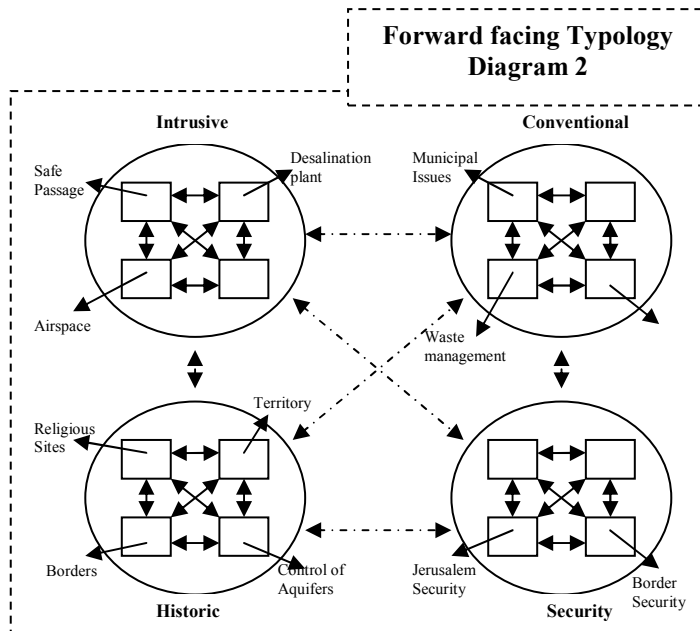
א. "**נושאים היסטוריים**" – במצב הקבע לאחר חתימה על הסכם קבע, אתגר מרכזי יהיה ליישם את הסעיפים המתייחסים לנושאים, אשר היוו מושא לסכסוך ההיסטורי כגון ירושלים או הפליטים;

ב. "**נושאים חודרים**" – מכלול זה מתייחס לנושאים בהם ישראל ופלסטין חודרות האחת את המרחב הריבוני והפונקציונלי של השנייה עפ"י הסכמים שיחתמו. לדוגמה, "**המעבר הבטוח**" יהווה חדירה פלסטינית, לעומת השימוש הישראלי במרחב האווירי הפלסטיני;

ג. "**נושאי ביטחון-אישי ותנועה**" – מכלול זה מתייחס להסכמים והבנות בנוגע ללוחמה בטרור, תנועת אנשים, סחורות ואכיפת חוק;

ד. "**נושאים שוטפים**" – מכלול זה מתייחס לנושאים בהם יחסי ישראל-פלסטין אינם שונים עקרונית מיחסים מקובלים בין מדינות כגון דואר, תקשורת וקניין רוחני.

17. לכל אחד מן המכלולים הללו היגיון פנימי אחר. לדוגמה, מכלול הנושאים השוטפים יצריך הסתגלות מתמדת וימיומית למצב. לחלופין, ההסכמים המתייחסים לנושאים ההיסטוריים ישאו אופי סטטי ויהיה קשה לשנותם.

18. סדר יום צופה פני עתיד, עשוי להתכנס סביב ארבעת המכלולים המוזכרים לעיל. במילים אחרות, הנושאים העומדים על הפרק במו"מ הישראלי-פלסטיני עשויים להיות מורכבים עפ"י החלוקה הבאה:

א. **נושאים היסטוריים** – מכלול זה עשוי לכסות את הקמת פלסטין ומימושה של הזכות הפלסטינית להגדרה עצמית; גבולות וחלוקה ריבונית כולל בירושלים וביחס לזכויות מים;

5 התרשים מבוסס על: Mnooking, Peppet and Tulumello, **Beyond Winning**, Cambridge Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University, 2000, p. 312.

זכויות גישה ופולחן למקומות קדושים; ובעיית הפליטים;

- ב. **נושאים חודרים** – מכלול זה עשוי לכסות את כל החדירות הישראליות למרחב הפונקציונלי והריבוני של פלסטין, ולהיפך. לדוגמה, מכלול זה יקיף את סוגיית "המעבר הבטוח", אשר עפ"י הטיפולוגיה הנוכחית, נמצאת תחת נושא הליבה הטריטוריאלי, מחד, והשימוש הישראלי במרחב האווירי הפלסטיני ופירוז פלסטין, אשר, עפ"י הטיפולוגיה הנוכחית, נמצאים תחת נושא הליבה הביטחוני, מאידך;
- ג. **נושאי ביטחון-אישי ותנועה** – מכלול זה עשוי לכסות סוגיות כגון המלחמה בטרור (כיום, תחת "ביטחון"); אכיפת חוק; הסדרי תנועה דרך נקודות הכניסה והיציאה לישראל ולפלסטין; משטר הגבול הישראלי-פלסטיני; הסדרי תנועה מיוחדים באגן הקדוש (כיום תחת "ירושלים"), צירים מיוחדים (כיום תחת "טריטוריה");
- ד. **נושאים שוטפים** – מכלול זה עשוי לכסות את רוב הנושאים המצויים תחת הסוגיות האזרחיות, כמו גם ההסדרים המוניציפליים באיזור ירושלים.
19. בסדר היום החלופי (תרשים 2) הנטייה לבחון חלופות למו"מ בתוך קבוצת העבודה ממונפת לכלל תוצאה מערכתית שונה הנשענת על מודל אשר נועד לעצב את יחסי ישראל-פלסטין במצב הקבע. לדוגמה, בנושאים החודרים, הגישה הישראלית למרחב האווירי הפלסטיני, מחד, ו"המעבר הבטוח" הפלסטיני דרך ישראל, מאידך, עשויים ליצור מאזן אינטרסים אשר יחזק את היציבות.
20. מבנה חדש זה הוא בעל מספר מאפיינים:
- א. **ראייה צופת פני עתיד** – בטיפולוגיה החלופית, מאזן האינטרסים עשוי להתמקד ביצירת מצב קבע יציב יותר מאשר ב"פתרון" מחלוקות העבר;
- ב. **חסינות בפני "דינמיקת הכל או כלום"** – הטיפולוגיה המסורתית חוללה דינמיקה של "הכל או לא כלום" בכך שיצרה תלות, לדוגמה, בין כינון הסדרים שוטפים בנושאים אזרחיים לבין יישוב המחלוקות ביחס לנושאים ההסטוריים. הטיפולוגיה החלופית עשויה לאפשר התקדמות בנושאים הקשורים ליחסים בין שתי המדינות במקביל למו"מ על הנושאים ההיסטוריים. בכך, הטיפולוגיה החלופית מחלישה את הדינמיקה של "הכל או כלום" ולפיכך גם את המשקל המשפטי-הצהרתי של סוגיות כגון "**סופיות תביעות**" או "**סופיות הסכסוך**";
- ג. **משמעויות בירוקרטיות** – הטיפולוגיה החלופית מצריכה התארגנות בירוקרטית שונה מצד מדינת ישראל, וככל הנראה גם בצד הפלסטיני. היערכות זו מניחה את היסודות לניהול היחסים בין שתי המדינות במצב הקבע, כבר במהלך המו"מ על הסכם קבע.

משמעויות

21. לכאורה, עפ"י ניתוח ראשוני זה, בראייתה של ישראל, עדיף סדר היום החדש, המבוסס על טיפולוגיה המכוונת אל עבר מצב הקבע, על פני סדר היום המסורתי, המבוסס על טיפולוגיה שעוצבה ב-1949, גם אם עודכנה מאז.
22. ואולם, החלפת סדר היום של המו"מ עם הפלסטינים עלולה להיתקל בהתנגדות מצד הפלסטינים, גורמים בזירה הבינ"ל ואף בישראל. יתרה מכך, סדר היום החדש יחייב היערכות בירוקרטית שונה אשר עלולה לשאוב תשומת לב מן הקברניט.
23. לפיכך, מהלך ישראלי לשינוי סדר היום של המו"מ עם הפלסטינים על מצב הקבע מצריך התנהלות מבעוד מועד על מנת לשכנע ביתרונותיו.

סיכום

24. מסמך זה מבקש ליצור שיח סביב הטיפולוגיה המסורתית. המסמך טוען כי התרחשויות העשור האחרון הפכו טיפולוגיה זו לבלתי הולמת את האתגרים ליצירת פתרון "שתי מדינות לשני עמים".

25. המסמך מציע לשקול טיפולוגיה חלופית המעוצבת סביב אתגרים הכרוכים ביחסי מדינה למדינה עתידיים יותר מאשר דישה במחלוקות העבר. טיפולוגיה חלופית זו עשויה להוביל לתוצאות משאים ומתנים שונות ומשופרות יותר.

סוף.

נספח

סדר היום של המו"מ הישראלי-פלסטיני על מצב הקבע
הדגמה של טיפולוגיה נוכחית לעומת טיפולוגיה צופת פני עתיד

טיפולוגיה נוכחית		טיפולוגיה צופת פני עתיד			
נושא	סוגיות	נושאים חודרים	נושאים שוטפים	ביטחון-אישי ותנועה	נושאים היסטוריים
מסגרת					"סופיות תביעות"; "סופיות סכסוך"
ירושלים ומקומות קדושים	חלוקת הריבונות; הר הבית – אכיפת חוק; פולחן, הסדרי ביטחון וגישה; סמלים לאומיים; סמכות מוניציפלית; מעמד בינ"ל כבירה / שתי בירות.	הסדרי תחבורה מיוחדים במרחב ירושלים; הסדרים מוניציפליים משותפים כגון ביוב וחשמל.	איזור ירושלים – סוגיות עירייה לעירייה.	הסדרי תנועה וגישה לאגן הקדוש.	חלוקת הריבונות; הר-הבית והאגן הקדוש; שימוש בסמלים; מעמדה הבינ"ל של ירושלים כבירה / שתי בירות; סוגיות הקשורות לגישה, פולחן ומעמד דתי (כולל הגישה לחברון) במקומות הקדושים.
טריטוריה וגבולות	גבולות הקבע; מעבר בטוח; התנחלויות.	מעמד ריבוני של מעבר בטוח; צירים מיוחדים לשימוש משותף.			גבולות הקבע; מעמד ריבוני של המעבר הבטוח.
ביטחון	לחימה בטרור; משטר גבול; פירוז המדינה הפלסטינית ומעמד כוחות המשטרה; בריתות צבאיות; פיקוח בנקודות הכניסה והיציאה לפלסטין; צדדים שלישיים – פיקוח ומעקב;	תחנות התרעה ישראליות; שימוש במרחב האווירי והאלקטרומגנטי; פירוז – פיקוח צדדים שלישיים ומעקב בנקודות הכניסה והיציאה לפלסטין.		לחימה בטרור; ביטחון הגבול בין ישראל למדינה הפלסטינית; משטר בנקודות הכניסה והיציאה לפלסטין.	

טיפולוגיה נוכחית		טיפולוגיה צופת פני עתיד			
נושא	סוגיות	נושאים חודרים	נושאים שוטפים	ביטחון-אישי ותנועה	נושאים היסטוריים
	תחנות התרעה ישראליות; שימוש המרחב האווירי והאלקטרומגנטי.				
פליטים	היבטים הצהרתיים (זכות השיבה – 194, אחריות); מגורי קבע; היבטים משפטיים (מעמד פעולה וטענות פרט); היבטים אזרחיים (מעמד מדיני-משפטי); שיקום – היבטים חברתיים וכלכליים, מקום מגורי הקבע.				סוגיות הפליטים נכללות כולן תחת הנושאים ההיסטוריים.
יחסים עם המדינה הפלסטינית	מדינה פלסטינית מול אש"ף/רשות פלסטינית, הזכות הפלסטינית להגדרה עצמית, הסתה.		יחסים דיפלומטיים.	הסתה.	מעמד המדינה הפלסטינית – הזכות הפלסטינית להגדרה עצמית; מעמד אש"ף/רשות פלסטינית.
כלכלה	הסכמי סחר ומיסוי; נזיקין בגין הכיבוש/הטרור; גישה לשוק העבודה הישראלי; הסכמי פינוי.	גישה לשוק העבודה הישראלי; הסכמי פינוי; מזח בנמל אשדוד; מסוף בשדה תעופה ישראלי.	הסכמי סחר חופשי, מיסוי וכיו"ב.		טענות נזיקין כנגד הכיבוש/הטרור.
מים	פיתוח משאבי מים – התפלת מי ים ומי קולחין; זכויות מים; החזקה ותפעול של מקורות	מתקן התפלת מי ים וקולחין בישראל.	אחזקה ותפעול של מקורות מים.	הגנה על מקורות המים.	זכויות מים (אגם הכינרת – נהר הירדן – ים המלח) ואקוויפרים.

טיפולוגיה נוכחית		טיפולוגיה צופת פני עתיד			
נושא	סוגיות	נושאים חודרים	נושאים שוטפים	ביטחון-אישי ותנועה	נושאים היסטוריים
	מים.				
נושאים דו-צדדיים נוספים	<p>סוגיות אזרחיות – חקלאות; ארכיאולוגיה; תכנון; פרויקטים משותפים; חינוך ותרבות; חשמל; איכות סביבה; דלק וגז; בריאות; מקומות קדושים; פארקים תעשייתיים; שירותי דואר; תקשורת; תיירות ותחבורה;</p> <p>משפט – פלילי, חבלני ואזרחי;</p> <p>מעבר אזרחי בין הגדה המערבית לרצועת עזה.</p>	<p>ארכיאולוגיה; חשמל ישראלי למדינה הפלסטינית; מקומות קדושים.</p>	<p>חקלאות; תכנון; פרויקטים משותפים; חינוך ותרבות; איכות הסביבה; דלק וגז; בריאות; מקומות קדושים; פארקים תעשייתיים; שרותי דואר; תקשורת; תיירות ותחבורה.</p>	<p>חקיקה ואכיפת ההסתה לטרור ולאלימות; שת"פ משפטי בלחימה בפלילים.</p>	

100.